

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»

16.06.2023

Допущено до захисту:
Зав. кафедри ветсанекспертизи,
гігієни продуктів тваринництва і патологічної анатомії
ім. Й.С. Загасвського, професор

[Signature]
В.П. Лясота

„ 08 “ червня 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: Клінічна та патоморфологічна діагностика сальмонельозу свиней

Виконавець *[Signature]* Є.В. Таран

Науковий керівник *[Signature]* М.В. Утеченко

Рецензент *[Signature]*

м. Біла Церква
2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини
Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»

Затверджую

Гарант ОП « ОПДМ » всєї. медицина
доктор вей. наук, професор, академік НААН
Рубленко М. В. Відтис, М вчене звання, прізвище, ініціали
«   »   2022 року

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача

Тарану Євгенію Віталійовичу

прізвище, ім'я та по батькові

Тема « Клініція та патоморфологічні змінки саломонелозу свиней »

Затверджено наказом ректора №   від

Перелік питань, що розробляються в роботі. Опрацювати літературу та епітракції
носії способом вищогої титрації. Визначити патоморфологічні параметри свиней
та кр. кишку саломонелозу свиней. Вивести бактеріологічні домішки
визначитись з ветеринарними вітралями на лінування

Вихідні дані   (за необхідності)

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	<u>листопад 2022р.</u>	<u>виконано</u>
Методична частина	<u>січень 2023р.</u>	<u>виконано</u>
Дослідницька частина	<u>вересень 2022р - травень 2023р</u>	<u>виконано</u>
Оформлення роботи	<u>травень 2023р.</u>	<u>виконано</u>
Перевірка на плагіат	<u>9.06.23р.</u>	<u>виконано</u>
Подання на рецензування	<u>14.06.23р.</u>	<u>виконано</u>
Попередній розгляд на кафедрі	<u>16.06.23р.</u>	<u>виконано</u>

Керівник кваліфікаційної роботи

[Підпис]
Відтис

к.б.н. Губченко М.В.
вчене звання, прізвище, ініціали

Здобувач

[Підпис]
Відтис

Таран Є. В.
прізвище, ініціали

Дата отримання завдання « 26 » 08 2022 р.

ЗМІСТ

	Стор.
РЕФЕРАТ	5
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	10
1.1. Етіологія	10
1.2. Характеристика збудника	13
1.3. Епізоотологія сальмонельозу	13
1.4. Механізм розвитку недуги	17
1.5. Клінічні ознаки	17
1.6. Патолого-анатомічні ознаки сальмонельозу поросят	20
1.7. Діагноз та диференціальний діагноз	22
1.8. Терапія та імунітет	24
1.9. Заключення з огляду літератури	27
РОЗДІЛ 2. ВИБІР НАПРЯМКІВ ДОСЛІДЖЕНЬ, МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ	29
2.1. Матеріали і методи досліджень	29
2.2. Схема проведення досліджень	30
2.3. Організаційно-виробнича характеристика СТОВ "Нова Україна"	31
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	40
3.1. Клінічні ознаки	41
3.2. Патолого-анатомічні зміни за сальмонельозу	42
3.3. Диференційна діагностика	48
3.4. Гістологічні дослідження	49
3.5. Бактеріологічні дослідження	52
3.6. Розрахунок економічної ефективності при лікуванні поросят хворих на сальмонельоз	53
РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	56
ВИСНОВКИ	64
ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	66
ДОДАТКИ	73

РЕФЕРАТ

Магістерська робота викладена на 72 сторінках комп'ютерного тексту, уміщує наступні розділи: вступ, огляд літератури, вибір напрямків досліджень, матеріали та методи виконання роботи, результати власних досліджень, аналіз та узагальнення отриманих результатів, висновки, пропозиції виробництву, список використаної літератури (64 джерела, з них 17 зарубіжних), додатки. Роботу ілюстровано 3 таблицями, 19 рисунками.

Об'єкт досліджень – трупи, патматеріал поросят терміну відлучення.

Методи досліджень: епізоотологічний, клінічний, патолого-анатомічний, гістологічний, бактеріологічний.

Конкретні результати роботи та їх новизна. У цій роботі описуються результати клінічних, гістологічних досліджень та патологоанатомічного дослідження при захворюванні на сальмонельоз і викладено зміни, що відбуваються в організмі тварини при даній хворобі.

Результати некропсії відповідають різним формам клінічного прояву хвороби і можуть спостерігатися в різних комбінаціях. Враховуючи вік тварин, епізоотичну ситуацію, плин хвороби та патологоанатомічні зміни дають підставу з великою достовірністю діагностувати сальмонельоз залежно від плину хвороби. Результати некропсії є необхідним та дуже важливим методом для дослідження хвороби та постановки диференційованого діагнозу.

Новизна виконаної магістерської роботи полягає в тому, що проведено систематизування патоморфологічних показників за якими можна провести посмертну діагностику та диференційну діагностику сальмонельозу свиней.

Ключові слова: сальмонельоз, фібриноїдний некроз, паратифозна гранульома, *Salmonella Choleraesuis*, некропсія, гістологія.

Результати магістерської роботи апробовані на Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти “Молодь - аграрній науці і виробництву. Актуальні проблеми ветеринарної медицини”. Б. Церква, 14.04.23 р.

REFERAT

The master's thesis is presented on 72 pages of computer text, contains the following sections: introduction, review of literature, selection of research areas, materials and methods of work, results of own research, analysis and generalization of obtained results, conclusions, proposals for production, list of used literature (64 sources, of which 17 are foreign), appendices. The work is illustrated with 3 tables and 19 figures.

The object of research is corpses, path material of piglets at the time of weaning.

Research methods: epizootological, clinical, pathological-anatomical, histological, bacteriological.

Specific work results and their novelty. This paper describes the results of clinical, histological and pathological examinations in cases of salmonellosis and describes the changes that occur in the animal's body during this disease. The results of necropsy correspond to different forms of the clinical manifestation of the disease and can be observed in different combinations. Taking into account the age of the animals, the epizootic situation, the course of the disease, and patho-anatomical changes, it is possible to diagnose salmonellosis with great reliability depending on the course of the disease. The results of necropsy are a necessary and very important method for investigating the disease and making a differential diagnosis.

The novelty of the completed master's work is that the pathomorphological indicators that can be used for postmortem diagnosis and differential diagnosis of swine salmonellosis have been systematized.

Key words: salmonellosis, fibrinoid necrosis, paratyphoid granuloma, *Salmonella Choleraesuis*, necropsy, histology.

The results of the master's thesis were approved at the All-Ukrainian scientific and practical conference of higher education graduates "Youth - agricultural science and production. Actual problems of veterinary medicine", B. Tserkva, 04/14/23.

ВИСНОВКИ

1. Первинна диференціальна діагностика хвороб з шлунково-кишковими розладами може бути проведена в умовах свинарського комплексу за результатами некропсії, що дає можливість швидко визначити ймовірну причину летальних наслідків та вибрати відповідні способи лікування і профілактики.

2. Сальмонельоз за гострого плину характеризується катаральним гастритом та ентеритом, дистрофічними, септичними процесами.

3. За хронічного плину властиве: виснаженням, катарально-дифтеретичне запалення шлунково-кишкового тракту та запальні процеси в легенях.

4. Гістологічного дослідження печінки може підтвердити клінічний та патологоанатомічний діагноз на сальмонельоз, з врахуванням форму плину.

5. Для підтвердження патологоанатомічного діагнозу слід провести бактеріологічне дослідження ділянок кишечника, лімфовузлів, паренхіматозних органів. Бактеріологіно не залежно від терміну перебігу, виділено збудник – *Salmonella choleraesuis*.

6. Проведення діагностичних досліджень, щодо встановлення причин загибелі тварин, та термінове виконання лікувальних, спеціальних і господарських заходів дозволить швидко ліквідувати сальмонельоз та запобігти економічним втратам.